

Bijen op hotel

Beheer van wilde bijen

Bijenbeheer is een nieuw woord en heeft betrekking op het beheer van wilde bijen. Nooit tevoren hebben wilde bijen zoveel aandacht gekregen dan in de voorbije jaren. En dit is terecht want het gaat niet goed met de bijen. Daarom schieten in Nederland en in de omliggende landen, zoals in België, bijenhôtels als paddenstoelen uit de grond.

Hoe lang nog?

In het stedelijk gebied gaat het goed met de wilde bijen. De vraag is alleen hoelang nog. Het gevaar bestaat dat bezuinigingen op het openbaar groen het bestand van de wilde bijen in de stad weer zal terugbrengen naar het niveau van de jaren tachtig van de vorige eeuw. Buiten het stedelijk gebied is de situatie veel zorgwekkender. Het materieel (bijv. klepelmaaier) waarmee gewerkt wordt past

vaak niet bij de draagkracht van de bodem. Er gebeuren echter ook veel dingen die positief zijn. Zo worden zowel binnen als buiten de stad allerlei soorten zaadmengsels voor bijen ingezaaid. Daardoor zijn overal in het land bloeiende akkerranden en stadsbermen te bewonderen. Deze bloemrijke elementen zijn goed voor honingbijen, maar heel vaak komen wilde bijen er niet voor. Met goede bedoelingen alleen worden wilde bijen niet geholpen.

Ecologisch proces

De aanwezigheid van wilde bijen in het landschap is het resultaat van een ecologisch proces waarbij twee noodzakelijke voorwaarden op hetzelfde moment moeten vervuld zijn: er moet nestgelegenheid zijn en er moeten stuifmeel- en nectarproducerende planten zijn. Heel vaak komen er massaal bloemen voor (akkerranden bijvoorbeeld) zonder dat er nestgelegenheid aanwezig is. Maar het omgekeerde komt net zo

vaak voor: voldoende nestgelegenheid (randen van bossen, houtige beplantingen, dijktafuds etc.) zonder bloemen. Alleen een goed landschapsbeheer waarbij rekening wordt gehouden met beide levensvoorwaarden voor wilde bijen kan de bijenfauna sterk verbeteren. Maar daar is draagvlak voor nodig.

“ Met goede bedoelingen alleen worden wilde bijen niet geholpen

Welke bijen

De vraag hierbij is om welke wilde bijen gaat het. Welke bijen komen in de eigen woon- en leefomgeving voor, wat moet er gebeuren om in de eigen leefomgeving wilde bijen te bevorderen of duurzaam in stand te houden? Op de website 'denederlandsebijen.nl' vindt u onder meer informatie over 80 procent van de 350 soorten bijen en de habitats waarin ze voorkomen. Ook vindt u een zeer uitvoerige handleiding voor het beheer van bijen voor vrijwel alle habitats voor wilde bijen buiten de natuurreservaten. In de tabel vindt u een overzicht van de wilde bijen die voorkomen op tien courant voorkomende bloeiende planten.

Vlaanderen

De websiteadressen hierna verwijzen alle naar Nederlandse websites. Gelet op het feit dat de situatie in Vlaanderen (en bij uitbreiding België) grotendeels overlappend is met Nederland, is de informatie ook in Vlaanderen perfect bruikbaar. Het beheer en de planten zijn vrijwel identiek.

Tekst

Arie Koster | arie-itty@planet.nl

Foto's

Arie Koster
KULeuven - Kulak
VVOG

Websites

www.denederlandsebijen.nl
www.bijenhelpdesk.nl
www.bijenhotels.nl
www.drachtplanten.nl
www.zoekkaartwildebijen.nl

Bloeiende planten en de bijhorende wilde bijen

	<i>Acer campestre</i>	zandbijen	<i>Andrena barbilabris</i> , <i>A. bicolor</i> , <i>A. carantonica</i> , <i>A. chrysosecelis</i> , <i>A. flavipes</i> , <i>A. fulva</i> , <i>A. fulvida</i> , <i>A. tibialis</i>
		Rosse metselbij	<i>Osmia rufa</i>
	<i>Achillea millefolium</i>	zijdebijen	<i>Colletes fodiens</i>
		zandbijen	<i>Andrena denticulata</i> , <i>A. flavipes</i> , <i>A. nigiceps</i> , <i>A. minutula</i>
	<i>Cichorium intybus</i>	pluimvoetbij	<i>Dasygaster hirtipes</i>
		zandbijen	<i>Andrena denticulata</i>
		groefbijen	<i>Halictus scabiosae</i> *, <i>Halictus quadricinctus</i> , <i>H. rubicundus</i> , <i>H. sexcinctus</i> , <i>H. tumulorum</i> , <i>Lasioglossum albipes</i> , <i>L. calceatum</i> , <i>L. fulvicorne</i> , <i>L. leucozonium</i> , <i>L. malachurum</i> , <i>L. morio</i> , <i>L. nigriceps</i> , <i>L. nitidulum</i> , <i>L. pauxillum</i> , <i>L. punctatissimum</i> , <i>L. villosulum</i> , <i>L. zonulum</i>
	<i>Crataegus monogyna</i>	vooral zandbijen	<i>Andrena barbilabris</i> , <i>A. bicolor</i> , <i>A. carantonica</i> , <i>A. flavipes</i> , <i>A. haemorrhoea</i> , <i>A. tibialis</i>
		metselbijen	o.m. <i>Osmia rufa</i>
	<i>Crepis capillaris</i> <i>Crepis capillaris</i>	zandbijen	<i>Andrena flavipes</i> , <i>A. minutula</i> , <i>A. fulvago</i>
		groefbijen	<i>Halictus rubicundus</i> , <i>H. scabiosae</i> , <i>H. tumulorum</i> , <i>Lasioglossum calceatum</i> , <i>L. leucozonium</i> , <i>L. sexstrigatum</i> , <i>L. villosulum</i>
		pluimvoetbij	<i>Dasygaster hirtipes</i>
		roetbijen	<i>Panurgus banksianus</i> , <i>P. calcaratus</i>
	<i>Lotus corniculatus</i> var. <i>corniculatus</i>	behangersbijen	<i>Megachile leachella</i> , <i>M. maritima</i>
		metselbijen	<i>Osmia aurulenta</i> , <i>O. claviventris</i>
		zandbijen	o.m. <i>Andrena wilkella</i> , <i>A. flavipes</i>
		langhoornbijen	<i>Eucera longicornis</i>
	<i>Prunus spinosa</i>	vooral zandbijen	<i>Andrena bicolor</i> , <i>A. cineraria</i> , <i>A. flavipes</i> , <i>A. fulva</i> , <i>A. haemorrhoea</i> , <i>A. nitida</i>
		metselbijen	<i>Osmia rufa</i> , <i>O. cornuta</i>
		groefbijen	<i>Lasioglossum</i> sp.
	<i>Rosa canina</i>	zandbijen	o.m. <i>Andrena barbilabris</i> , <i>A. bicolor</i> , <i>A. flavipes</i> , <i>A. chrysosecelis</i> , <i>A. haemorrhoea</i> , <i>A. cineraria</i> , <i>A. nitida</i>
		Rosse metselbij	<i>Osmia rufa</i>
	<i>Tanacetum vulgare</i>	zijdebijen	<i>Colletes fodiens</i> , <i>C. similis</i>
		zandbijen	<i>Andrena flavipes</i> , <i>A. nigriceps</i> , <i>A. denticulata</i>
		groefbijen	<i>Halictus rubicundus</i> , <i>Lasioglossum leucozonium</i>
	<i>Taraxacum officinale</i>	zandbijen	<i>Andrena barbilabris</i> , <i>A. bicolor</i> , <i>A. carantonica</i> , <i>A. chrysosecelis</i> , <i>A. flavipes</i> , <i>A. fulva</i> , <i>A. haemorrhoea</i> , <i>A. dorsata</i> , <i>A. humilis</i> , <i>A. minutula</i> , <i>A. nitida</i> , <i>A. praecox</i> , <i>A. subopaca</i> , <i>A. synadelpha</i> , <i>A. tibialis</i> , <i>A. ventralis</i>
		groefbijen	<i>Lasioglossum calceatum</i> , <i>L. morio</i> , <i>L. sexstrigatum</i> , <i>L. villosulum</i>

* alleen in Z-Limburg (naar Westrich, 1989)